

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Hetben Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Végre 12 K., évi 4 K 50f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban belül.

A válság vége.

Alkotmányos miniszterium.

Az új miniszterek.

A magyar vezényszó elejtése.

Uj ellenzék.

Az alkotmányellenes kabinetet — ugymondták — nemsokára törvényes és parlamentáris miniszterium fogja felváltani. A szövetkezett ellenzék körében is bizonyosra veszik, hogy a válság esetleg már néhány nap múlva megszűnik s a felség kinevezi az új kormányt. Komoly és hitelt érdemlő helyről informálnak bennünket olyképpen, hogy a koalícióban nincs több akadály a megegyezésnek s ami ennél is érdekesebb: — a korona csak most adta beleegyezését ahhoz, hogy megalakulhat a koalíciós miniszterium.

Olyan férfitól, akinek része van a szövetkezett balpártok politikájának irányításában, megerősítést kaptuk a mi értesüléseinknek, mely arról szól, hogy az október tizedikén összehívó parlamentben a

koalíciós miniszterium bemutatkozik s annak elnöke elő fogja terjeszteni a kormány programját. Nem mendemonda ez, hanem komoly valóságnak készülő esemény. Kiforrott már teljesen s a most következő napok valamelyikén döntő lépések történnek a kormányalakítás dolgában.

A januári választások után, a mikor Kossuth Ferenc s a többi ellenzéki vezérférfiu járult a király elé, hogy a kibontakozásra vonatkozó előterjesztéseiket megtegyék, fölmerült az a hír, hogy a király kabinetalakítással kínálta meg Kossuth Ferencet, meg Andrássy Gyulát. Ezt maga Kossuth is elismerte azóta több ízben. Tudnunk kell azonban, hogy nem akarta az udvar, hogy a függetlenségi és negyvennyolcas párt a kormányzásban aktív részt vegyen. Ezért olyan feltételeket kapott a koalíció, melyekről eleve tudták, hogy azokat a függetlenségi párt nem fogadhatja el. De nemcsak a Kossuth-párt kormányképességét akarták meghiusítani Bécsben, hanem az Andrássy Gyula grófét is. Andrássy ellen ugyanis sok intrika érvényesült az udvar legmagasabb köreiből, ahol végezetül a hatvanhetes pártok tömörítésének gondolatát vették föl. Az erre irányuló akció, mint ismer-

retes, meggyűlölt. Jöttek a darabok s ők sem bírtak boldogulni. Látszólag az általános titkos választói körzése buktatta meg Fejérváryt a dolog azonban másként állt a felség határozott formában vette fel a kérdést Fejérváry G. báró előtt, adhat-e biztositókat arra nézve, hogy ha megcsinálják az általános szavazati jogot, mennyi idő alatt áll helyre a rend Magyarországon? Fejérváry erre azt válaszolta, hogy a renitens ellenzékiek harcát minden bizonynyal megtöri, de hogy erre mennyi idő fog kelleni, három, hat vagy nyolc hónap — azt egyelőre nem tudja.

A király Fejérváry válasza után tanácskozott Gautsch báróval és Goluchovski gróffal s ennek a tárgyalásnak eredménye lett a darabankormány bukása. Az uralkodó mindenáron békét és nyugalmat kíván. Fejérváry prozódái a végnélküli harcot jelentették volna. Ezért csapta el a felség a vén tábornagyot.

Most már látják Bécsben, nincs más egyenes út, mint az, a mely a koalícióhoz vezet. És ráléptek már arra az útra s a király és a koalíció találkozni is fognak. A szövetkezett balpártok ezt a hírt kolportálják most — jelentékeny engedmények árán vállalni fogják a kormányt. Hogy

Divat.

Az abnormális időjárás, mely az egész kontinens felett uralkodik s összetéveszti szeptembert — a vén asszonyok nyarát — a legforróbb kánikulával, kétségbe ejti a konfekció üzletek tulajdonosait. A sok szép őszi ujdonság, a mit felhalmoztak, hiába vár vevőre, az emberiség úgy segít magán, ahogy tud s az elhordott, elnyűtt, de minél könnyebb nyári ruhákban izzadja keresztül napjait.

De ami késik, nem mulik s ez ujdonságok is mihamarabb érvényesülni fognak. A domináló színek az idén is, az őszi hangulatnak megfelelően, érvényre juttatják az évszaknak elmosódó színeit: a zöldes szürke, sárgás barna, a hervadt lombok, hulló falevelek színeit tüntetik fel. Emellett ismét előtérbe jut a kedves togethoff-szín, mély, sötét árnyalatban, mely bizonyára egész télen is divatos marad.

Utcai ruháknak leginkább kosztümök készülnek földig érő ékbe szabott vagy harangalj, derék vagy bluz és kabát, mely ép oly divatos rövid, mint félhosszu, bő vagy testhezálló formában. A legújabb azonban a kis rövid testhez álló forma.

kissé kivágott, gombolós, kihajló bársonygallérral. A szoknyák díszét beeresztett ráncok, tüzdelt pántok szövetből vagy bársonyból vagy kevés zsinór képezi. A derék lehet a maga szövetéből vagy pedig selyembluz egészítheti ki a kosztümöt, mely azonban csakis ugyanabban a színben, egyszerű, sima selyemből készülhet, egyszerű angol fazonban, hajtságokkal paszpolírozott bandokkal díszítve.

Az őszi felöltőkben nagy választék van. Elsős időre angol, elmosódott kockás kelméből készült havelok, kondóalaku felöltő sima posztóból, vagy empirezabásu köpenyek. A legelegánsabb vizitelőkabátok selyemből készülnek tafettából, mervelliexből, a legegyszerűbb kivitelű a legdíszesebbig a legkülönbözőbb formában, a kis, rövid spencertől kezdve mindenféle félhosszu kabátok egész a leghosszabb bő empirformáig. Színes selyemből is készülnek e vizitelő felöltők, de csak oly boldog halandók részére, kik látogatásaikat kocsiiban tehetik meg.

Amily toleráns a mai divat minden téren, úgy, igazán mindenkizt válasz hatja, ami legjobban illik arcához és alakjához; ép olyan kalapok terén is. A divatos őszi

kalapok az elmúlt idény minden változatosságát tüntetik fel. Kicsi, nagy, szabályosan vagy szabálytalanul oldalt, hátul, vagy elől felgyűrt karimával, lengő fatyollal, melynek feltűzése azonban a legnagyobb gondot igényeli. Egy kecsesen feltűzött pasztellszínű geze-fátyol, vagy fehér, vagy fekete chantilly-fátyol, mely hátul mélyen lelóg, az egész alakot karesubbá, magasabbá teheti s megadja azt a bizonyos cachét, mely a francia nőket úgy kitünteti s mely után minden mondaine törekszik, de oly kevesen érik el.

Igen, az öltözködés művésze, ez az, amit oly kevés nő tud elsajátítani. Nem elég az, hogy divatosan öltözködjünk, tudnunk kell azt is, hogy melyik divatos forma az, mely épen nekünk való. És ezek az aprólékos detailok, melyek sokszor a legegyszerűbb toilettet is választékossá teszik. A gallér, a nyakkendő, az ékszer, a keztü, az öv, a cipő, mind összhangban kell, hogy legyen egymással, hogy viselője azt a harmonikus, jól eső érzést keltse, melyet az esztétikusan szép idéz fel bennünk. Azt az érzést, hogy ennek mindennek épen úgy kell lenni, ahogy van s hogy ez másképp nem is lehet.

Amily egyszerűek az utcai ruhákhoz

Nyári ruhákat

legszebben tisztít
Erabéczy Antal
Debrecen, Széchenyi-u. 42.

mik ezek az engedmények, arról ma még korai volna beszélni, azt az egy tény azonban megállapíthatjuk, hogy a király a magyar vezényszó követelésének elejtéséhez föltétlenül ragaszkodik. És a mi nagyon meglepő s leverő és szinte hihetetlen: a koalíció részéről hallottuk, hogy ilyen módon a meg-egyezés nemhogy kizárva volna, hanem igenis létre fog jönni. A vezérő-bizottság tagjai sorában — négy-öt ember kivételével — megvan a hajlandóság arra, hogy vállalják el a kormányt. Azzal adták okát állásfoglalásuknak, hogy jelentékeny engedményeket fog kapni az ország s katonai téren is lesznek üdvös reformok, ha nem is adják meg a magyar vezényszót.

Már maga az a tény, hogy az ellenzéki többség kezébe veheti a kormányhatalmat — mondják — igen fontos és igen jelentékeny dolog. Eddig az udvar mereven elzárkózott attól az eshetőségtől, hogy a függetlenségi párt részt vehessen a kormányzásban. Azt akarták ezzel jelezni, hogy a negyvennyolcas politikát hirdetőik sohasem lehetnek kormányképesek és féltek, hogyha kormányra jutnak a függetlenségi-ek, az egész országot meghódítják politikájuk számára s a 48-as lobogó alá terelik az egész magyarságot. Megtört azonban az udvar s ezt az alkalmat, a mi most kínálkozik — így érvelnek a megegyezés hívei — nem szabad figyelmen kívül hagyni.

A vezérő-bizottság tagjai azt hiszik, hogy a király szerdán, esetleg csütörtökön fogadja gróf Andrássy Gyulát és nyomban megbizsa a kabinetalakítással. Andrássy, a mint Bécsből visszaérkezik, tárgyalni kezd a szövetséget ellenzék vezéreivel, akik befejezett tény elé

készülő selyembluzok formára és kivitelre nézve, ép oly diszesek és választékosak az estélyi és színházi bluzok. Főképp gázból, tüllből, csipkéből készülnek s a legrefináltabb izléssel s gondnal vannak összeállítva. Lehetőleg hasonlúnak alhoz viselik, de egy semleges, uszályos fekete selyem vagy fehér posztóalj mind az de vizet bármily elegáns bluzhoz is. A fehér-ekete összeállítás még mindig nagyon kedvelt, úgy mint külön-külön is mindegyik színből nagyon elegáns bluzokat készítenek. A nagyon halvány pasztellszínek is divatosak, főképpen a kék és a lila rózsaszín árnyalattal. Mindég félhosszu ujjakkal s gyakran kis, kivágott nyakkal készülnek. Eu detalle leírni e bluzokat alig lehet, már csak változatoságuknál fogva sem, ahány divatszalonból e kis műremek kikerülnek: annyiféle, úgy a diszük, mint a fazonjuk s különösen az ujjak változatos formájára nézve. De éppen abban rejlik főképpességük, hogy ennyire különbözőnek egymástól s hogy annyi idő után is megtartják uralmukat, állhatatosságra kényszerítve a szeszélyesek közt is a legszeszélyesebbet, a „Divatot“.

fogják állítani a koalícióbeli pártokat. A hallgatóságos megállapodás Andrássy és a többi vezér között már meg van, ami ezután következik, az mind csupa formáság. Sőt már az új kormány tagjai is ki vannak szemelve s alig hihető, hogy ebben valamelyes változás állana be. A honvédelmi és a tárca nélküli horvát miniszterségre eddig még nincs jelölt. Szeretné a koalíció, ha a honvédelmi miniszteri székbe nem katona, hanem polgárember ülne, ez azonban a felség hozzájárulásától függ. Ha a király ragaszkodik ahhoz, hogy katonaminisztert ajánljon Andrássy a honvédelmi tárcára, akkor valószínű, hogy Jekelfalussy altábornagy, a közös hadügyminiszterium osztályfőnöke lesz Bihar Ferenc utóda. Igen nehéz gondot okoz még a belügyi tárca kérdése. A koalíció is, Bécs is — ez utóbbinak bizonyára van oka rá — gróf Apponyi Albertet szeretné látni a belügyminiszterium élén. Apponyi azonban alig mutat erre hajlandóságot. Ugy mondják, ő föltétlenül ragaszkodik a magyar vezényszó követeléséhez. A dolgok jelen állásában ez a miniszteri lista felel meg a legnagyobb valószínűségnek:

Miniszterelnök: gr. Andrássy Gy.
 Belügy: gr. Apponyi A.
 Kereskedelem-
 ügy: Kossuth Ferenc.
 Földmívelésügy: Darányi Ignác.
 Vallás- és köz-
 oktatásügy: Wlassios Gyula.
 Pénzügy: Popovics Sándor.
 Igazságügy: Polonyi Géza.
 Királyszemélye
 körül: gr. Zichy Aladár.

Fiumei kormányzóul gróf Batthyány Tivadart szemelték ki.

Az új kabinetben ezek szerint nem kap tárcát az új-párt és az új disszidens csoport. Valószínű azonban, hogy e pártokból ketten államtitkári méltóságba fognak kerülni. Így rendben volna az egész terv. Andrássyék hiszik, hogy nagy parlamenti többség fogja támogatni az új kabinetet. És amikor vállalják a kormányt, számolnak azzal az eshetőséggel is, hogy a függetlenségi pártból körülbelül negyven-ötven képviselő lép s erős ellenzéke lesz a kormánynak. Már tudják is annak a képviselőnek és vezérő-bizottsági tagnak a nevét, ki élére fog állani az új ellenzéki csoportosulásnak.

POLITIKAI HIREK.

Fejérváry Géza Bécsben. Báró Fejérváry Géza miniszterelnök ma reggel 8 órakor báró Skerlecz Iván miniszteri titkár kíséretében Bécsbe utazott. A király valószínűleg még a mai nap folyamán kihallgatáson fogadja a miniszterelnököt. Tegnap este egy órahosszat tartó minisztertanács volt.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

A Joghallgatók Önképző Társaságának tisztújítása. A Joghallgatók Önképző Társasága elnökévé a folyó iskolai évre H. Kiss Pál joghallgatót választották meg, ki a múlt évben is elnöke volt a társaságnak.

A Zeysig-ügy.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, szept. 16.

A budapesti büntetőtörvényszéket most ugysszólván az a szenzációs esemény dominálja, hogy a rendőrség vasárnap délután öt órakor letartóztatta a Zeysig-féle rópirat szerkesztésével vádolt Zsigány Árpád védőjét, dr. Halmi Elemér ügyvédet. Főképpen az ügyvédek tárgyalják nagy felháborodással a védőn ejtett eme hallatlan sérelmet.

A hangulat után ítélve kétségtelen, hogy Halmi Elemér személye iránt nem voltak és nincsenek valami nagy szimpátiával még azok a kartársai sem, akik igen gyakran érintkeztek vele, azonban az ügyét ennek dacára a legmelegebb érdeklődéssel karolják föl kivétel nélkül — még azok is, akik Halmaival nem érintkeznek — mert a rendőrség eljárásában törvénytelen sérelmet, a közszabadság megsértését és az ügyvédi kar ellen intézett támadást látnak.

Nagy feltűnést keltett, főképpen jogász-körökben, a kormány lapjának „Az Újság”-nak mai számában megjelent az a hír, hogy a letartóztatás a budapesti büntetőtörvényszék központi vizsgálóbírójának, dr. Bakonyi Kálmánok utáival, sőt egyenesen az ő utasítására történt. Ez a hír ilyen alakban nagyon is valószínűtlennek látszott s mintegy magán hordta a valótlanság bélyegét.

Lapunk egyik munkatársa ma délelőtt a törvényszék egyik kiváló bírájával folytatott beszélgetést és ennek alapján a következő hiteles adatokat közölhetjük:

Sem az ügyészségnek, sem a rendőrségnek még csak sejtelme sem volt arról, hogy Halmi Elemér terheltként megidézik és le akarják tartóztatni. A rendőrség ezzel az intézkedéssel kiválatos hatalommal való visszaélést követett el, mert a mint a bíróság és az ügyészség veszi kezébe az ügyet, csakis az ő utasítását, irányítását követheti. A bíróság nem tartóztatta volna le Halmait, mert hiszen ha ezt meg akarja tenni, akkor módjában lett volna. De erre semmiféle alap nincs, mert a vád nem felség sértésre való szövetséges, hanem egyszerű sajtóvétség.

Ugy tudjuk különben, hogy a mint Halmait módjában lesz a bíróságnak kihallgatni, intézkedni fog a szabadlábra helyezés dolgában is.

Az ügyvédi kar több száz tagjának aláírásával ma délelőtt a következő sürgős beadvány érkezett a kamara elnökéhez, Szivák Imréhez:

Mélyen tisztelt elnök ur! A közszabadság és az ügyvédi kar súlyos sérelme cselekvésre kötelez minket. Egy Berlinben megjelent rópirat miatt felség sértésre irányuló szövetségi címén nyomozatot folytat a budapesti rendőrség. A sajtójog minden tételét s első sorban a sajtójogi fokozatos felelősség törvénybe iktatott rendszerét megtagadja ez az eljárás, mely betetőzést leli abban, hogy a rendőrség letartóztatta e per terheltjének védőjét, dr. Halmi Elemér ügyvédet és nála házkutatást tartott. Rettenetes időket élünk. Beszűk, kámek fertőzik meg társaságaink levegőjét. A közszabadság biztosítékai guny tárgyává lesznek. Az ügyvédi kar kötelessége, hogy tiltakozzék a jogrend ellen intézett merénylet ellen. Történjék bármi,

Megszűnt a drágaság!

1000 pár különböző CZIPŐT sikerült egy tömegben nagyon olcsón megszerezni és azokat a míg készlet tart bámulatos olcsó poton áron árusítjuk el Női Chevreauff és box fűzős /rt 375-től kezdve. — Tisztelettel. NEUMANN TESTVÉREK A TISZA-PALOTÁBAN

az ügyvédi kar nem fog lealjasodni; az ügyvédi kar meg fogja óvni függetlenségét. Rendkívüli közgyűlés sürgős összehívását kérjük, melynek tárgya: a kamaraállásfoglalása a jog-értett közszabadság és a védelem joga érdekében.

Dr. Halmai Elemért az ügyészség ma délelőtt szabadon bocsátotta.

VIDEK.

Gyilkosság az utcán. Ujvidékről táviratozzák: Topalovics Száva lakatossegéd ma nyitott utcán agyonszúrta Szrbszki Milán nyomdászt. A tettes megszökött.

Vitrioldráma. Gyöngyösről táviratozzák: Máthé Sándor Ede kereskedőt felesége vitriollal leöntötte és gyermekeit is megsértette. Máthé sérülése életveszélyes. Az aszszony önként jelentkezett a bíróságnál.

Az utolsó szemtanu.

Aradról írják, hogy tegnap elhunyt ott egy Herold Alajos nevű agastyán, az utolsó szemtanu, akinek emlékezetében maradt a kilenc hóhérvölgy és a négy feyverdörrenés, amely 1849 október hatodikán kioltotta a magyar szabadságharc hősi életét. Az aradi fekete nap eseményeinek a lelkészeken, katonákon és püspököken kívül, mindössze négy aradi ember volt a szemtanuja. Ezek közül három már régebben elhunyt, a negyedik pedig Herold tegnap zárta le szemét.

Az ősz Herold sokszor elbeszélte élete legemlékezetesebb napjának történetét. A gyásznapon a másik három szemtanuval együtt a vizimalomban húzódtak meg és innen mentek át csónakon a másik partra, amelyet a katonák sorfala nem zárt el. Így mind a négyen észrevétlenül meghúzódtak a katonák között és végignézték az irtózatosságot. Herold a kivégzésnél oly közel állott Damjanich Jánoshoz, hogy meghallotta, amikor a tábornok a nyakkendőjét átadva az őt vigasztaló lelkésznek, így szólt:

— Adja át a tisztelendő ur nyakkendőmet feleségemnek és mondja meg neki, hogy nem a hóhér vette le nyakamról.

Heroldot hosszú idő óta kínzó betegség gyötörte, ami annyira elkésesítette, hogy néhány héttel ezelőtt öngyilkossá akart lenni. A gyászos esemény utolsó tanuját vasárnap temették el.

A VÁROSHÁZARÓL

Mikor lesz a közgyűlés? A szeptember havi városi közgyűlés határideje még nincs véglegesen megállapítva, miután a vármegyei közgyűlés és egyházi ülések egymást követik a hónap utolsó hetében, a mikor is a városi közgyűlésnek le kell folyni. Az sem lehetetlen, hogy szeptember 30-án kezdődik s átviszik a jövő október hónap első napjára. A közgyűlésnek különben legfontosabb tárgya az 1906. évi költségvetés lesz, a többi tárgyak kevésbé lényegesek. Nagyobb tervezett intézményeink közül egy sem kerül most tárgyalás alá.

Mennyi lesz a pótdó? Az e havi közgyűlés legfontosabb tárgya az 1906. évi költségvetés tárgyalása. Ronsik Lajos főszámvevő által elkészített s főbb tételeiben lapunkban már ismertetett költségvetés szerint a jövő évi pótdót 33 százalékban állapította meg a főszámvevő. A költségvetést tegnap kezdte tárgyalni a jog- és pénzügyi bizottság, melynek tagjai közül Körner Adolf elnöklete alatt jelen voltak: Simonffy Imre, Márton Imre, dr. Tüdös János, ifj. Schwarz Vilmos, dr. Magoss György, dr. Tóby Elek, Ronsik Lajos. A bizottság az I—XV. címig tárgyalta le a költségvetést. A kiadási tetelekből eddig igen lényegtelen összegeket írt le, a bevételi teteleket

6—8 ezer koronával emelte. A költségvetés még több ülést fog foglalkoztatni. Annyi már is megjósolható, hogy a pótdó nem igen lesz több 30 százaléknál.

Virilisek névjegyzéke. Debrecen város igazoló választmánya tegnap kezdte meg ülését a virilisek névjegyzékének kiigazítása céljából. A tegnapi napon is többen tettek felszólalást, személyesen jelenvén meg az ülésen. Ma délelőtt és délután még folytatólagosan ülést tart az igazoló választmány, a melyen még mindig lehet felszólalni az esetleges tévedések kiigazítása végett.

A lengyelek Debrecenben.

A város nevezetességeinek meg szemlélése.

Debrecen, szept. 19.

(Sajás tudósítónktól.) Tegnap, a lengyelek itt időzésének második napján a vendégek és a mi diákjaink mint testi-lelki jóbarátok köszöntötték egymást. Hisz nem is csoda, rokon lelkek, testvéreink ők, kiket minden lehető jóval igyekezett elhalmozni a rendezőbizottság.

Délután már vonatra ültek s elutaztak haza, messze, szép Lengyelországba. E u aztak pedig azzal a forró óhajással, miszerint bárcsak minél előbb találkoznának az ő hazájukban és elutaztak azzal a nyilatkozattal, hogy ily mesés, királyi fogadtatást sehol sem tapasztaltak s azt sohasem fogják elfelejteni, sőt Debrecenben való tartózkodásukat életük legkedvesebb idejének fogják mindig számítani.

Részletes tudósításunk a következő:

Reggeli a Nagyerdőn.

A vendégek és a főiskolai diákság a kis vasut kocsiján mentek ki reggel nyolc órakor a Nagyerdőre s a Polgári Lövérdőbe vonultak, hol a Debreceni Dalegyet jó magyaros, paprikával fűszerezett gulyáshussal vendégelte meg a társaságot. A reggeli kitünően izlett s utána előbb a Főiskolai Énekkar, majd a lengyelek adtak elő dalokat.

A Nagytemplomban.

Tíz órakor visszajöttek a városba, hol először is a Nagytemplomba mentek s azt szemlélték meg. A Nagytemplom, a maga egyszerűségében megragadta a vendégek figyelmét. Igen lélekemelő volt, mikor orgonakíséret mellett a Hymnuszt az egész közönség elénekelt. Mikor a Nagytemplomból kijöttek, a társaság a lépcső alján felállott és lovag Chylinszki lefénnyképezte őket.

A Collegiumban.

Innen az ősz Collegiumba mentek át a Petőfi-szobor elé, hol a Főiskolai Énekkar száma után Papp László főiskolai szenior mondott rövid beszédet. Utána a lengyel ifjak vezére, dr. Wareinszky lépett elő s forró köszönetet mondott a meleg fogadtatásért, mert hiszen tudja, hogy bennök, kik ide eljöttek, Lengyelországot ünneplik. S ő is Magyarországot élte. Szilágyi Dezső joghallgató nagy lelkesedéssel Petőfi „Erdélyi hadsereg” című költeményét adta elő. A sikerült ünnepélyt a lengyelek éneke fejezte be.

Azután a szertárakat, muzeumokat, az oratoriumot és az anya-könyvtárt szemlélték meg. Nagy lelkesedés fogta el a lengyeleket, midőn megtudták, hogy az oratoriumban Kossuth Lajos szónokolt. Az anya-könyvtárban nagyon tetszetek a régi tüdőltő szerek. A gerundiumot dr. Ferenczy Gyula rektor profeszor megforgatta előttük, amit nagy éljenzéssel fogadtak s utána igyekeztek megpróbálni.

Bankett.

A lengyel testvérek itt tartózkodása rövid időre megállapított programnak utolsó pontja volt a tegnap déli bankett, hon-

nan Debrecen intelligenciájá ép oly érzékeltlenül távo mradt, mint a vasárnap esti színházi hangversenyéről. Hjah! Debrecenben ez másképp nem is lehet.

Talán egyetlen valamire való magyar városban sincsen egy csomóban a zene iránt oly kevés fogékonysággal bíró közönség, mint Debrecenben.

Egy pár zeneileg művelt ember s a dalárdák képezik azt a kis csapatot, mely ha nem érdeklődne zenei dolgok iránt, Debrecen méltán illethetnék erős címmel.

A lengyelek iránt tanúsított érdembeli érdeklődés (mely alatt nem pusztán bémész-kodó kíváncsiságot értünk) hiánya nem csak zenei részt illetőleg mutatkozott.

Hiszen enni csak mindenki tud. Hát legalább is többen lehetnek volna a lengyel-magyar közös eszmékkel, vágyakkal, tüzes szónoklatokkal megfűszerezett banketten. Ehez mindenkinek van talentuma. Ami magá az ünnepe ebéd lefolyását illeti, az egyszerűen felemelő volt.

Az első köszöntőt Oláh Károly kulturatanácsos mondta a lengyelekre; a lengyelek részéről dr. Balinski József a magyar-lengyel testvéreire.

Márk Endre kamarai elnök, mint a rendezőbizottság elnöke a lengyelek a zenei felkészítését apostrofálta, hogy milyen és hol található a valódi magyar ember. Ludwig Adám lengyel opera-énekes tüzes beszédében a három elé darabolt Lengyelország felszabadítójának az ifjúságot tekintti s a távol levő debreceni ifjúságot emelte poharát.

A lelkes hangulatnak véget vetett a helyi vasut derék igazgatója által az Angol királynő szálloda elé állított külön vonat, melyen a Kossuth-néla hangjai mellett vonultak ki a lengyelek és az őket kísérő csapata. Virághintés, kendő lobogtatás, éljenzés közt hagyták el városunkat, hol néhány lelkes embernek szinte emberfeletti kitartása révén bizonyára kedves óráknak voltak részesei lengyel testvéreink.

Elutazás.

Délután három óra után kivonult a társaság a számos ismerősöktől kísérve a vasutállomásra, hol szinte vég nélkül folyt a búcsuzkodások. Többek közt egy urnó a társaság minden tagját kis virágcsokorral lepte meg. Később is, mikor a kocsiba beszállották, énekléssel s búcsuzkodással töltötték az időt. Itt is kijelentették derék vendégeink, hogy azt a királyi fogadtatást, amiben Debrecenben volt részük, sohasem fogják elfelejteni és azt a kívánságukat fejezték ki, hogy a viszontlátás ne tiz, sem nyolc, hanem egy év, sőt, rövidebb idő múlva történjék meg. Ha a mostani vendéglátók elmennek hozzájuk, tárt ölelő karokra találhatnak.

— *Vivat libertas Poloniae!*

— *Eljen Magyarország!*

kiáltással búcsuztak, még sokáig lobogtatták a kendőket mindkét részen.

Berger Jenő meghalt.

Debrecen, szept. 19.

Debrecen előkelő társadalmának gyásza van. Egy nagyműveltségű, finom lelkű, munkás tagja hunyt el: Berger Jenő műépítész.

Tegnap hajnalban halt meg Berger Jenő, a Bécs mellett fekvő Semmerlingen s a távirati hír már délelőtt eljutott a város minden részébe, mindenütt mély, őszinte részvétet keltve.

Berger Jenő mint ember, maga volt a jóság, az emberszeretet mintaképe, mint műépítész zsenialitása több műalkotásokban vana megörökítve. Társadalmi téren nagy tevékenységet fejtett ki s finom izlésével vezetőszerepet játszott a mi kis

művészetünkben, így legagilisabb tagja lévén a színügyi-bizottságak is.

Berger Jenő rég óta szenved gyógyíthatatlan betegségben, különös idegbajban, a mely a hatalmas természetű embert egyre jobban sorvasztotta. Tegnap azután bekövetkezett a katasztrófa, mely egy nagy kiterjedésű családon kívül számos ismerősét is igen érzékenyen érintette.

A nagyon népszerű, általánosan szeretett s becsült Berger Jenő életrajzi adatai a következők:

Berger Jenő 1865-ben született Debrecenben. Jómódu szülők gyermeke volt, akik először gondtal nevelték. Gimnáziumi tanulmányait Debrecenben végezte. Egyetemi tanulmányai elsajátítása végett a budapesti és bécsi műegyetemet látogatta. Műépítési levele elnyerése után szűkebb hazájában, Debrecenben nyitott építési irodát. Szakképzettsége és összeköttetései révén rövidesen jelentős vezényszerepre emelkedett Debrecen társadalmi életében. Számos középületet emelt, így egyik tervező vállalkozója volt gyönyörű pályaudvarunknak is. Mint vasutépítő pedig a környékbeli vasutak legtöbbjét ő építette. Tagja volt Debrecen törvényhatósági bizottságának, az építési és színügyi albizottságnak. 11 év óta elnöke a kerületi betegsegélyező pénztárnak, ezenkívül tevékeny részt vett minden nemes, jótékony célú és művészeti akcióban. Halálát övegvén, szül. Fischbein Mariskán kívül kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja.

Egy férj merénylete.

Esküdtszéki főtárgyalás.

Debrecen, szept. 19.

(Saját tudósítónktól.) A hajduböszörményi közvéleményt hónapokig izgatta az a merénylet, melyet Bajusz Bertalan ottani jómódu kerékgyártó mester követett el 24 éves szép felesége ellen. Az első hír, mely a dolog érdemi részéből kipattant, a férj féltékenységet tolt indokul előtérbe. Később azonban irányt változtatott a fáma s arról suttogtak mindenfelé, hogy a férjet feleségének pazarlása és az a körülmény keserítette el, hogy mindenéből kifosztatni vélte magát felesége s ennek családja által. Bárhogyan volt is, a merénylet megtörtént, szerencsére eredménytelenül. A férj azóta vizsgálati fogoly.

Ügyét, melynek főtárgyalását az ügyészségnek Bajusz ellen házastársan elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntette miatt emelt vádjára tüzték ki, tegnap vette elő a debreceni esküdtbíróóság. A főtárgyalásról itt következő tudósításunk ad részletes jelentést:

Reggel 9 órakor kezdődött a főtárgyalás, melyen a beidézetek valamennyien megjelentek. A tanács elnöke Szücs Miklós dr., bírái dr. Oláh Miklós és Kerekes János főtárgyalási elnökök. A vádhatóságot Udvarhelyi Dezső h. ügyész képviseli, a védőt tisztet Oichváry László dr. t. l. be. Jegyző Tomcsányi László. Rendes esküdtek: Schwarz Henrik, Károlyi Sándor, Tóth András, Ippen

Ignác József, Diószegi Péter, Kormos Mihály, Szoboszlai János, Oláh Sándor, Tóth Gergely, Dinnyés Gyula, Morvai Sótér. Helyettes esküdtek: Simonffy István és Kiss József.

A vádirat szerint Bajusz Bertalan 31 éves kerékgyártó mester az évi május 24-én feleségére V. Kiss Zsuzsánára revolverből reálított, azonban a golyó nem talált, mert az asszony idején félreuzrott előle. A megijedt menyecske erre rokonához, Kerékgyártó István gőzmalomtulajdonoshoz menekült, hol azonban alig lehetett néhány percig, megjelent ott is üldöző férje. A dhöngő ember nekitámadt a háztulajdonosnak, aki erővel feltartóztatta őt. Erre Bajusz ordítva kiáltott rá.

— Mit akarsz? Meg kell ma halni mindenkinek itt!

Végre is három ember ment rá a dhöngőre, kit lefegyvereztek s átadták a rendőrségnek. A vizsgálóbíró letartóztatta, majd vizsgálati fogságba helyezte a merénylő férjet.

A vádlott szimpatikus ember. Palócos kiejtéssel, értelmesen panaszkodik el, hogy őt a felesége s családja mindenéből ki akarta semmisíteni. Ő csak türt, csak türt, de bosszúra még sem gondolt. Az lett volna mindössze a bosszuállása, hogy elkergeti az asszonyt. A baj napján bebizonyíthatólag bepálírozott kissé s otthon a kezében volt revolver, hogy-hogynem elsült. Ő nem is fenyegette az asszonyt, nemhogy megölni akarta volna.

A főtárgyaláson tizenegy tanút fognak kihallgatni. Ítélet szerdán délre várható.

SZÍNHÁZ.

A Zilahy társulat aradi bucsuja.

Debrecen, szept. 19.

Zilahy Gyula, az új debreceni színtársulattal bevonult Debrecenbe. Tegnap délután érkezett a társulat nagy része s ma reggelre berukkolt Zilahy Gyula is családjával.

Tegnap este már számtalan színésznő és színész arc tűnődött fel az esti korzón, bár a jövevények az első órákban el voltak foglalva a lakás kereséssel.

Ma délelőtt azután pontosan meg fognak jelenni az első próbán.

Aradon egymásután bucsuztak el a társulat kiválóbb tagjai. Legzajosabb volt a Zilahyné bucsuja, melyről az Arad és vidéke így ír:

— A sokáig felejthetetlen estélyek koronája — a mai volt. Zilahyné S. Vilma a társulat kitűnő primadonnája, egyik legpompásabb szerepében, a Janos vitézben bucsuzott el az ő aradi közönségétől. A Nyári-szinkörnek nevezett hatalmas deszka bódé majdnem összeroskadt a hatalmas zugó éljenzéstől és tapetól, amikor karikás ostorának csattogtatása közben belépett Arad Janos vitéze, aki után az itt jért Fedák Sári sem tudott ugyanebben a szerepben nagyobb hatást elérni. Temérdek babér koszorút, virágot és egyéb ajándékot nyújtottak fel a mindig ünnepekt primadonnának, aki könnyekig meghatva, hajlongva köszönte meg a páratlan, lelkes ovációt. A mai színházi estélyen tünt ki legjobban, hogy az aradi közönség mennyire szerette népszerű primadonnáját, aki a társulat valóságos udvöskéje volt.

Az Aradi Közlöny vezércikkében bucsuztatja a társulatot s a többek közt ezeket mondja:

„Jelezni kívánjuk, hogy az utolsó három évben színházi életünk mozgalmas, tarka volt. S ha bele veyültek is néha az egyvetlenségek, surlódások elszomorító jelenségei: végérvényben a közönség mégis lélekemelő szórakozáshoz jutott s kellő műélvezetekhez.”

Az első heti műsor még nincs véglegesen megállapítva. A darabok ugyan teljesen be vannak tanulva, de még nincs megállapítva, hogy mely napokra mely darabok esnek. Az első előadás „A király házasodik” lesz, vasárnap este pedig a „Janos vitéz” kerül színre.

A baba. Ennek a bájos zenéjű operettnak a reprise egyik érdekessége lesz az énekes műsornak. A darabot Polgár operett-rendező fogja rendezni.

Kibérelt másodemeleti páholyok. Zilahy első évi szezonja iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy még másodemeleti páholyokat is béreltek. Ugy látszik az előkelő közönség is kezd megbarátkozni ezekkel a páholyokkal, amelyek közül négyet már is kibéreltek.

Alsó vagy közép páholy, esetleg minden második előadásra, kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

UJDONSÁGOK.

* Uj forgalmi főnök. A Máv. üzletvezetőségénél Májerszky Mihály távozásával megüresedett helyre Uhlarik üzletvezető Radó József főellenőrt nevezte ki. Az új forgalmi főnök tegnap már el is foglalta hivatalát.

* Vármegyei közgyűlés. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága e hóban tartja meg rendes, évnegyedes közgyűlését. Az őszi közgyűlés szeptember hó 29-én reggel 9 órakor kezdődik s annak tárgysorozatát most készítik elő.

* Békeltetések. Az ipartestület békeltetőbizottsága tegnap délután 4 órakor rendes ülést tartott, melyen Vetéssy Béla elnökle mellett folyó ügyeket intézett el.

* Baum Miksa halála. Baum Miksa volt debreceni kereskedő, aki a helyi társaságoknak igen tisztelt tagja volt negyedszázadon keresztül, e hó 11-én, rákospalotai lakásán, 54-ik évében elhunyt. A temetés általános részvét mellett 12-én délután két órakor folyt le. A halottat a rákospalotai sírkertben helyezték örök nyugalomra.

* A pincér betegsegélyező-pénztár e hó 22-én d. u. 4 órakor saját helyiségében Rosenberg Simon elnökle alatt ülést tart.

* Elfogott zsebtolvaj. Erősen megvasalva kísérték tegnap délután Gáspár Pétert a csendőrök az ügyészséghez. A fiatal 18 év körüli ifjút, mint ismert veszedelmes zsebtolvajt régen keresi már a hatóság. Legutóbb a nyári nagy vásáron követett el nagyobb szabású zsebelést, amikor egy vidéki atyafiak tömött erszényét elemelte. Vasárnap megfordult Nánáson, hol éppen vásár volt. Vesztére, mert az ottani csendőr-őrs felismerte s nyomban letartóztatta.

* Kegyeletes adomány. Németh András vendéglős úgy Vilmos Károly, mint özv. Piránszky Istvánné elhunyt alkalmából 100 koronát adományozott a helybeli Pincér Betegsegélyező-pénztárnak, melynek tagjai zászlójuk alatt, testületileg jelentek meg az elhunytak temetésén. Az adományért ezután is köszönetet mond az elnökség.

* A pincérszakiskolába való beiratások s. hó 20, szerdán délután 3—5 óráig a Bur. ondia-utca 1. sz. alatt levő városi ipariskolában, I. emelet, udvari 3. terem tartanak. Kérjük és figyelmeztetjük a tanonc-tartó főnök urakat, hogy tanonczaikat nevezett időre elküldeni sziveskedjenek, mert a nem jelentkezők az I. fokú iparhatóságnál, mint iskolamulasztók feljelentettek. — Az újonnan belépők iskolai és ujjraoltási bizonyítványukat, továbbá tanonc-szerződésüket kötelesek elhozni. Az igazgatóság.

Már megérkeztek az őszi férfi, női és gyermek Cipők Glück Ede

* legnagyobb cipő-áruházán * Debrecen, Piac- és Kossuth-sarok, a kistemplommal szemben Szép és jó minőségű cipőket olcsón csak nálam lehet vásárolni.

* **Személyi hir.** Dr. Ujfalussy József kir. tanácsos igazgató főorvos szabadságáról hazaérkezett.

* **Hivatali eskü.** Dr. Hutiray József, a kórház új tb. főorvosa tegnap tette le a tanács előtt a hivatalos esküt. A népszerű orvost a hivatalos aktus után sokan üdvözlötték.

* **Haláloszás.** Özv. Szücs Mihályné, szül. Ormós Rozália urnó f. hó 17-én d. u. 3 órakor életének 67-ik, özvegyiségének 4-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 19-én, d. u. 3 órakor foanak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Rákóczi-utca 26. számú gyászháztól a Nagytemplomban tartandó gyászima után a Hatvan-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1905 szept. 17-én. Áldás és béke poraira! Gyermekai: Györfly Róza férjével Schvarcz Vincével és gyermekeivel. Györfly Ilona. Szücs Kálmán nejjével, Sinka Zizával. Szücs Vilma, özv. Szücs Lászlóné gyermekeivel. Szücs Béla nejjével, Munkácsi Ilonával és gyermekeivel. Szücs Etelka férjével, Kiss Miklóssal és gyermekeivel. Szücs Miklós nejjével, Hevő Vilmaival és gyermekeivel, valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer K. temetkezési int. rendezi.

* **Rendőrségről.** Kovács Kálmán bünygi osztályi r. fogalmazó szabadságáról megérkezett s hivatalát átvette.

* **Új kórházi orvos.** A Becner Imre dr. távozásával megüresedett kórházi alorvosi állásra dr. Wittchen Ernő orvost választották meg. Dr. Wittchen ezelőtt a kolozsvári egyetem bonctani osztályánál működött.

* **Leforrázott gyermek.** Végzetes baleset érte tegnap Gacsó Mihályné Degenfeld-tér 5. szám alatti lakos 5 éves Imre nevű fiát. A gyermek gondtalanul játszott a ház kerítése mellett, amikor a szomszédos udvarról forró vízzel leöntötték. A kis fiút, aki súlyos égési sebeket szenvedett, a kórházban ápolják. A szerencsétlenség okozója ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

* **Szociálisták otthona.** A közeli Szoboszlón október 8-án a szociálisták nagy gyűlést tartanak, amikor is megalakítják a szociálisták otthonát. A gyűlésre Mezőffy képviselő is megígérte lejárását.

* **Sorozásra önként jelentkezők.** Dícséretre legyen mondva a debreceni ifjaknak, eddig egyetlen egy sem jelentkezett önként sorozásra. Tegnap azonban akadt két gyászmagyar, akik sorozásra jelentkeztek s most ösztől kezdve akarnak katonai szolgálatot teljesíteni. Vizsgálatul azonban megjegyezzük, hogy mindkettő vidéki atyafi, akik munkát nem kapnak s így akarnak maguknak megélhetést biztosítani.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Fiala Lajos ág. ev. 42 éves, Borsodi Imre ref. 61 éves, ifj. Bokor Béla izr. 4 napos, Telegdi Eszter ref. 11 éves, Barna Mária ref. 5 hetes, özv. Soltész Károlyné róm. kath. 49 éves.

* **Elfogott besurranó tolvaj.** Ügyes fogást csinált Dobos József r. biztos Weisz Márton Mór bolti szolgálójával. A jeles alak veszedelmes mellékfoglalkozást üz. A nyitva felejtett szobákat rendkívül előszeretettel kereste fel, természetesen észrevétel nélkül s üres kezekkel soha nem távozott el. Ő követte el a Grósz Vilmos Széchenyi-utcai lakos kárára elkövetett lopást, akitől egy sárga bőrtáskát vitt el száz tizenkorona értékkel. Weisz Mártont lezárta.

* **A debreceni építő-művesek által szombaton este tartott szüreti ünnepélyen felülírtak:** Stégmüller Árpád építész 20

korona, Erdőd Lajos építőmester 10 korona, Tóth István építész, Horváth Gusztáv óraműves 5—5 korona, Nagy János cipész 4 korona, özv. Kovács Gergelyné 2 korona 60 fillér, Tóth Sándor 2 korona, Bajdó Sándorné 1 korona 60 fillér, Szentpéteri József, Borbély József, Tokay Ferenc, Miskolczi János, Pányoki Lajos 60—60 fillér, Gecsei Károly 40 fillér. Összesen 58 korona 60 fillér, melyért ez uton mond köszönetet a vigalmi intéző-bizottság.

* **A nyelviskola megnyitása.** Mr. M. Rose immáron berendezett nyelviskolájában (Széchenyi-utca 19.) a magán és osztályoktatások folyó hó 16-án kezdődnek. Az igazgatóság a helybeli tanintézetek növendékei (fiúk és leányok) számára 33 százalékos tandíjkedvezményt biztosított. A téli tanfolyam tárgyai a német-, angol- és francia nyelv. Az oktatás reggel 8 órától este 10 óráig folyik s így alkalom nyílik bárkinek is saját körülményeihez képest a nyelviskola. A beiratások naponta d. e. 11-ig és d. u. 5—6 óráig folynak. Az intézet házon kívül is elvállal oktatást.

* **Legolcsóbb törlesztéses kölcsönöket** az ingatlan legmagasabb értékéig leg-
rövidebb fizetési feltételek mellett, a lehető legrövidebb idő alatt folyósítatta „Budapesti Takarékpénztárak képviselőisége” Debrecenben, Csapó-utca 12. sz. a.

A „Hungária” kávéházban minden nap zene-estély.

* **Esernyő különlegességek** legnagyobb választékban Barthanál kaphatók.

* **Ideálja a szappanoknak a Szabó-féle pármalibolya szappan.** Rendkívül kellemes ibolya illata s bőriromító hatása országsszerte ismeretes. Darabja 80 fillérért kapható Debrecenben Márton Gyula, Borsos Kata, Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Benyáts Emil, Tóth Kálmán, Békés Lajos, Kálnai Lipót, Fenyő Sándor, Komlóssy Lajos, Mentze Henrik kereskedésében és valamennyi gyógyszerárban. Hajdu-Szoboszlón Körner Béla üzletében.

* **Női övök, kiegészítők, arófátylak** Bartha üzletében legolcsóbbak.

* **Feriz** az eddig létező egyiptomi cigarettahüvelyek között a legjobb. Egyedüli képviselő és főraktár: Pongrácz Géza papírgyári raktárában, Debrecen.

* **Fűtszer, szappan, toalettcikkek** rém-olesók Bartha főtéri üzletében.

* **A híres Hajdusági bajuszpedrő,** csodahatását külföldön is elismerik, mert bajusznövesztő hatása meglepő gyors. — 1 doboz 50 fillér. Kapható Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél, Debrecen, Kossuth-utca 8. sz. „Aranyegyszarvu” gyógyszerár.

* **Készimunka** hozzávalók, Congre, Canava, plüsch, bársony Bartha üzletében kaphatók.

* **Mentze Henrik** újdonságok áruházába rendkívül olcsó és szép újdonságok érkeztek, melyek menasszenyi és alkalmi ajándékoknak igen alkalmasak. **Thelyiség** Piac- és Szent Anna-u. sarkán. **Virágok** és **lámpák, villanylámpák, gyorsfűzők** stb.

* **A női a legjobb gyógyszer:** fejfájás, ideges fejfájás, és ellen. A szert nem kell bevenni, egy pár csepp a tenyérre eldörzsölve s a használati utasítás szerint beleszelve: azonnal megszűnteti a bajt. **Sok ezer ember** használja minden nap s mindenki jól mond róla; **kerdezzé ismerőseit,** hogy használta-e már az Antidót? **Egy üvegesko** ára 1 korona 20 fillér; 30-szor **használhatja** el vele fejfájását. **Debrecenben kapható:** Mihailovits, Grósz Nagy Ferenc, Muraközy, Tóth Béla és Balázs Odón gyógyszerészeknél.

TÁVIRATOK.

Pestvármegye a végsőkig ellentáll.

Budapest, szept. 18. **Pestvármegye mai rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a belügyminiszter második megsemmisítő határozatát sem veszi tudomásul s a nemzeti ellentállást folytatni fogja.**

Budapest, szept. 18. **A Magyar Általános Takarékpénztár** kijelentette, hogy Pestvármegye számára folyó számlára elfogad önkéntes adóbefizetéseket. **A vármegye ezen pénzek fizetésül adja az esetleg elfüggetendő tisztviselőknak. Ma gyűlésén tartott a 65-ös bizottság is,**

mely elhatározta, hogy váltóalíráások gyűjtésével biztosítja a felfüggesztendő tisztviselő fizetését, Prónay Dezső báró kijelentette, hogy váltót nem ír alá, hanem **felajánlja egész jövedelmét e célra, csupán a maga és felesége részére kíván havi 800—800 koronát fentartani a jövedelemből.**

A politikai helyzet.

Budapest, szept. 18. **Fejérváry Géza** bárót ma fogadta a király délután 2 órakor. A másfél órai kihallgatáson előterjesztést tett arra nézve, hogy kiket hallgasson ki a király. E szerint legközelebb kihallgatásra meghívást fognak kapni **Szell Kálmán, Kossuth Ferenc, Andrássy Gyula, gróf Csáky Albin, Justh Gyula, Zichy János** gróf.

A brassói mandátum.

Brassó, szeptember 18. **Lurtz Károlyt** a brassói képviselőt közjegyzőnek nevezték ki. **Igy akarnak egy szabadelvű kerületet biztosítani,** miután a szászok Lurtz kinevezése olytan i é etet tettek, hogy nem nemzetiségi, hanem szabadelvűpárti képviselőt fognak választani.

A budapesti ügyvédi kamara és a rendőrség.

Budapest, szept. 18. **A budapesti ügyvédi kamara** ma rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen dr. Halmay Elemér letartóztatását tárgyalták, igen élesen elítelve a rendőrség eljárását s különösen Rudnay és Bérczi kapitányok törvénytelen intézkedéseit.

Mindenféle
nyomtatványt
gyorsan, izlésesen és olcsón
Kiallított a
Debreceni Ujság
nyomdája,
Lamprecht-palota 42.

TÖRVÉNYKÉZÉS.

§ **A Szalay táblabíró ékszere**
Radoszta Ferenc nemzetközi betűki most a debreceni törvényszék fogházának vizsgálati foglya, a nyron tudvalevően körülbelül 400 korona értékű ékszert lopott a Szalay József debreceni táblabíró lakásáról. A jobbadán ezüstneműekből álló ékszergyűjtemény, melyet a budapesti rendőrség szedett el a betörőtől, tegnap érkezett meg a vizsgálóbírószákhoz. Itt szabályszerűen konstataáltak, hogy minden ékszer megkerült s ez aktussal a vizsgálat véget is ért.

Makkoltatás.

4000 darab sertésre bő makk, patak és forrás vizekkel ellátott erdőben felvételt a k darabszám fizetésre vagy egész erdő kiadásra. Bővebb fevilágosítást

Winter Károlynál N.-Várad.

Fő-utca (Telefon 414) lehet nyerni.

Apró hirdetések

EGY jövedelmező debreceni iparvállalathoz 20-25 ezer korona tőkével társ kerestetik. Cím a kiadóban. 2497

KÉT HÓNAPNÁL nem idősebb szoptatós daé azonnal beléphet 14-16 forint havi fizetéssel Deák Ferenc-utca 6. szám. Földszint. 2491

CUKORKAFÓZÓ tanuló felvétetik. Piac-u. 43. szám. 2485

HÁZVEZETŐNŐ, ki szakácsnő is, magas fizetéssel felvétetik. Cím megtudható Lőkövits ékszerésznél. 2480

EGY jó nagymunkás napszabónak azonnal felvétetik Pényes Mór szabóüzletébe. 2498

TANULÓ FIU fizetéssel felvétetik Linoleum Piac-u. 49. 2503

DEGENFELD-tér 10. szám alatti kávécsarnokban egy kitűnő családi Singer-varrógép eladó.

JOGHALLGATO korrepetitornak ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2510.

KIADÓ 25 hold föld Pércsen, a Csere alatt, Október 1-től. Értekezhetni Széchenyi-utca 6. 2509

HASZNÁLT, de jó karban levő KERÉVETŐ megvételre kerestetnek. Cím: Budaházy károly cukrásznál.

Az iskolai év

kezdetevel ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe.

Fiú- és Leány fehérneműk, Paplanok, Matraczok, Ágytoritók, Ingek, Gallérok, Közelők, Zsebkendők, Nyakkendők, Esernyők, Pamut- és Gyapju takarók

nagy választékban, olcsó szabott árakban.

Szabó Lajos Fiai

Debrecen,

Dívat-, vászon- és szőnyegáruház.

Idel természetű

Hüvelyes főzelékek,

BAB BORSÓ

LENGSE MÁK

KÖLESKÁSA

Száritott lengyelgomba

legolcsóbban kapható

KONTSEK GÉZÁNÁL

Főüzlet: Kossuth-utca.

Fiók-üzlet: Csapó-utca.

ÓCSKA TÉGLA

megvételre kerestetik.

Cím a kiadóban.

Gyönyörű ujdonságok érkeztek!

KOSTUME SZÖVETEK
NŐI RUHASZÖVETEK
BLUZ SZÖVETEK
RUHA- és BLUZ-SELYMEK
FRANCZIA FLANELLEK
és
BARCHENTEKEN

Bosznay J. és Társa

nőidívat áruházában

DEBRECEN,

Arany-utca 5.

Műanyagiparunk a n. a. közönség rendelkezésére állunk

Műanyagiparunk a n. a. közönség rendelkezésére állunk

Ujandódi föld, és föld
Ujandódi föld előnyös feltételek mellett
HE L A D É.

Felvilágosítást ad: Dr. P. Ábrahám Dezső ügy-
1418 véd J. J. J. királyi herceg-utca 8.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított árakon áruljuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű **Brüsszeli szőnyegeinket**

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart. 1905

Szabó Lajos Fiai cégnél
Debrecen.

Legjobb bajuszpedrő híres debreceni
„CIVIS” bajuszpedrő.

Nem tépl, jól összefogja s pótolja a bajuszt.

1 doboz ára 40 fillér.

Készítője s főraktára:

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszerháza
DEBRECEN, A VÁROSHÁZZAL SZEMBEN.

RÓZSA LAJOS

KISTEMPLOMBAZÁR.

A nagy magyar Al-
föld legnagyobb

Női és leány

felöltő áruháza.

Őszi és téli felöltő ujdonságok megérkeztek.

nagy választékban, meglepő olcsó árak.

RÓZSA LAJOS

Debrecen,

KISTEMPLOMBAZÁR.

RÓZSA LAJOS KISTEMPLOMBAZÁR.

RÓZSA LAJOS KISTEMPLOMBAZÁR.

TÉNY és VALÓ

TÉNY és VALÓ hogy **TÉNY és VALÓ** legjobban, legolcsóbban és legszolidabban

szolgálják ki a régi jóhírű

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI cégnél

Piac-utca, Kistemplommal szemben.

A legdivatosabb őszi szövetek selymek megérkeztek.

Női fehérneműk mesés olcsó árban

Női és gyermek felöltőkben is óriási választék.

Vászon neműben nagy raktár.

Minden vásárlás után átadott fénykép után a megvásárolt tárgyakat ingyen kap meg.

A Központi Czipő- és Kalap áruházban

DEBRECZEN, Dréher sörösnok mellett.

1 pár női fűzős cipő Chevreaux vagy Box bőrből 4 frt.

1 pár női cuggos cipő Chevreaux vagy Box bőrből 3.80 frt.

1 pár női cuggos vagy fűzős cipő patentbőrből 2.50 frt

1 pár férfi Chevreaux berg. 4.50 frt.

1 pár férfi Box berg. 5 frt.

1 pár férfi Patentbőr berg. 3 frt.

„Központi“ címre tessenek figyelni!

Telefon 435.

Moskovits József

úri ruha divattermében

A most bekövetkező őszi és téli idényre meglepő divatos angol szöveteiből a legdivatosabb öltöny, felöltő, téli kabát és szalon öltönyöket mesés szépen elkészítve a legjutányosabb árban készítek

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam 1852 kiváló tisztelettel:

Moskovits József

férfi szabó, PIAC-UTCA 40. Keresztépület, a Hungáriával szemben.

Árverési hirdetés.

A néh. Medé Gyuláné által közelebb hagyományozott Dégenfeld-tér 4-ik sor számú ház — Ved-es állásban levő — 4 hold 1297 négyszögöl öndóli udántörődjének f. 1905. évi szeptember 30-tól három évre haszonbérbe adása az 1035—1905. G. Sz. végzés által elrendeltetvén: az árverés a debreceni ev. ref. Egyház tanács termében f. 1905 évi szeptember 10-21-ik napján oszűrtörökön délután 3 órákor fog megtartatni.

Mely árverésről, a résztvenni szándékozókattal értesitem, hogy az árverési feltételek a debreceni ev. ref. Egyház g. gondnoki hivatatában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Debrecen, 1905. szept. 16.

Hódy Béla,
h. g. gondnok.

421

Házhelyek

A HOMOKKERT háta megett

1419 kedvezőfeltételek. Felvilágosítást ad dr. P. Á. R. háza Dezső Ugyvéd, József kir. herceg-utca 8. szám.

A Debreczeni Kézizálog Kölesönintézet

részv. társ.

— Arany János-utca 9. sz. —

Olesó kölesönöket nyujt értékpapirokra, ékszerekre, arany és ezüst tárgyakra és egyéb ipari készítményekre.

Ugyanott árverésen visszamaradt értékű tárgyak, u. m. Brillánt és Gyémánt függő, arany férfi óra, Brillánt és Gyémánt gyűrű rendkívül jutányos árban kaphatók.

Kerestetik egy szolid ifju, ki egy m. gánt nulo leánykat videken az V. gymnasiumra előkészítene.

Az illetőnek ott kellene vid ken lakni a t. nitási időszak alatt.

Ajnlatok, melyben világosan kiteend hogy az ajánlkozó teljes ellátá on kívül mennyi pénz fizetést kíván — lap kiadóhivatalába intézendők. 1405

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni, hogy tülhalmazott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

u. m. ingeket, alsó nadrágeket, gallérokat, kszelöket, kalapokat, nyakkendőket s b.

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA
DEBRECEN, Városház

ETERNIT-PALA AZBESZT CEMENT-PALA,

HATSEK LAJOS SZAB.

Gyár: NYERGES-UJFALU.

781

Elpusztithatatlan, könnyű, tetszetős, olesó és tűzálló tetőfedőanyag

ETERNIT-MŰVEK KÉPVISELETE ÉS RAKTÁRA **LUKÁCS VILMOSNÁL** DEBRECEN, HATVAN-UTCA 5. SZ.

Elsőrangú referenciák. Jótállás. Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. Kérjen ismertetést.

ÁRJEJYZÉKE

Csanak József

saját termelésű

homoki fajborainak.

Kövidinka	— — —	1902-iki 1 liter	—	60 fillér
Kövidinka	— — —	1903-iki 1 „	—	72 „
Ezerjó	— — —	1903-iki 1 „	—	80 „
Rizling	— — —	1903-iki 1 „	—	80 „
Carbenet vörös	— —	1903-iki 0.70 l üveg	—	90 „
Ezerjó szemelt	— —	1900-iki 1 liter	—	100 „
Császárszállás gyöngye	— —	1900-iki 0.70 l üveg	—	100 „

Levelezés.

A KÖVETKEZŐ című levelek érkezhettek a kiadóban: „Intelligens“ — „Hűség 7.“ — „1876“ — „Akl mer, az nyer“ — „Segítő“ — „D. K.“ — „Boldog Otthon“ — „Liliom“ — „Ophélie“.

Oktatás.

JUNGER Paedagoge, der seine Studien in Deutschland mitmachte würde deutsche Conversation und Litteratur unterrichten. Offerte unter „Paedagoge“ an die Expedition dieses Blattes erbeten. 2464

FRANCAIS Conversation, littérature, grammaire par un sieur distingué. Écrivains „Premier“ à l' expedition. 2466

ELŐKELŐ urihölgy társnőket (esetleg társakat) keres az angol társalgás gyakorlására. Az illetőnek egy született angol tanítónő áll rendelkezésére. Ajánlatok „Urihölgy“ címen a kiadóba kéretnek. 2465

Ajánlat.

RAKOVSKY-UTCA 43. számú ház egész udvarral azonnal kiadó, vagy jutányos feltételek mellett eladó. 2392

KIVÁLO szép paszetti, Szabásia szőlő 5 kőpostakóser 90 kr. Dávid Zoltán hivatali üzletében. Telefon 315. 2463.

HULLADÉK papír zsákonként 30 filléret kapható. Cím a kiadóban.

VETŐGÉPEK teljesen kijavítva, felújítva mellett potom árban, részlet fizetésre is kaphatók Ráhrer Sándornál Piac-utca 26. Nagyatrafik udvar.

OSAKIS „PROGRESS“ egészségi szivarka hüvelyt vasaroljunk 100 dr. Progress 10 kr. King 8 kr., Ámbre 12 kr., Rakóczy hüvelyk 14 kr. egyedüli képviselő és foraktar Merkli Ferencnél Fűvészkerti-utca 14. Telefon 374. 2490

KÉT SZOBA, előszoba, konyha hozátartozóival gyermektelen házaspárnak november elsejére kiadó József kir. her.-u. 23. sz. 2473

BUTOROZOTT szoba kiadó, ebéd, vacsora koszt 18 forintért kapható Péterfia-u. 11. 2470

13 KRAJČAR 1 kiló méződes csemege szőlő (nagytemplom melletti tőzsdében és Simonty-utca 8. számú satorban. 2465

OLCSÓ CUKOR és kávé. Sütéshez és főzéshez nagyon jó az általánosan elismert Palma Zsír 1 kg. 60 kr. Mindig friss Margarin Vaj 1 kg. 60 kr. Pitél házi rozs liszt 1 kg. 9 kr. Kapható Kohn Henrik fűszer, festék és déli gyümölcs kereskedésében. 2461

KATONATISZTNEK, tisztviselőnek alkalmas csinosan butorozott utcai szoba előszobával mindenórán kiadó. Domb-u. 19. sz. 2379

LEGFINOMABB csillár petróleum 1 liter 16 kr. I-ső minőségű tisztán kezelt kókusz növényzsír 1 kgr 60 kr. Lindenfeld J. Jenő fűszer- és gyarmatáru nagykereskedőnél. Debrecen, Városház-utca 2. 2363

FRISS VAJ érkezik naponta kétszer. 1 kg. Cócuszszir 60 kr. Kertész Sándor fűszer- és csemege kereskedésébe, Kossuth és Batthyáni utca sarkán, a színházzal szemben. 2322

SZEGEDI paprika különlegességek nagyban és kicsinyben nagyválasztékban kaphatók Lindenfeld J. Jenő fűszerkereskedőnél Debrecen, Városház-utca 2. 2311

ÓRIÁSI választékban kaphatók mindeféle triesszi kávé különlegességek, feltűnő olcsó árak mellett Lindenfeld J. Jenő fűszerkereskedőnél Debrecen, Városház-u. 2. 2310

KÖHLER LAJOS kárpitos, diszító, angol bőrbutor készítő szolid árban vállal minden szakmához tartozó munkákat és modern diszítéceket izléses kivitelben, u. m. mindeféle javítások és átalakításokat Piac-u. 40. sz. udvarban. 21

KIADÓ azonnal a Kossuth-utca 6. számú háznál az udvarban 4 nagy raktárhelyiség együtt teszen van külön-külön. — Ertekezhetni Kassanyitky Endre üzletében. 2144

LÁXA legjobb, legenyhébb, legbiztosabb használt felöltőnek, gyermekeknek egyiránt. (Phenolphthaleinum tableta) Egy doboz 70 fillér. Foraktar Jóna és Jóna droguerája, Debrecen, Kossuth-u. 6. 2013

A LEGJOBB ÓRA legszolidabb órák egyszerűtől a legdrágábbig, valamint órajavítások legolcsóbban Kurián Gyula műtereménél Debrecen, Piac-utca 12. Vidéki megrendelést ponnyon eszközök. Tanuló felvételek. 2009

KARPHOS munkákat bármilyneműt a legjutányosabban készít házaknál is Oláh András Csapó-u. 28. 2500

Villamoscsengők, telefonok villámhárítók berendezések minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jóárlás mellett eszközli Földvári L. debreceni első Elektrotechnikai vállalkozó Kossuth-utca 1. szám. (az udvarban.) Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpár és alkatrészek raktára. Képes ár-egyzék ingyen. Telefon szám 168. 2008

EGY kenyérsütőde és egy heatesület kiadó Árpád-tér 39. szám. 2502

KÉT csinosan butorozott utcai szoba, külön bejárattal előszobával kiadó. Cím a kiadóban. 2501

KÜLÖN bejárattal egy utcai szoba, előszoba butorozva, kiadó. Szappanos-u. 3. 2504

Eladás.

EGY darab debreceni csizmadia árnosarnok részvény eladó a kölcsönsegélyzőben. 2476

UJOSZTÁS FOLD (2 hold 425 öl) a város-hoz egészen közel eladó, Debreceni Első Takarékpénztár. 2028

ZONGORA jókarban lévő eladó Burgondia-u. 4 cmelet. 2505

ONDÓDON 11 és fél hold, a Nagycserén 45 hold föld tanyával előnyös feltételek mellett eladó. Ertekezhetni Végh Gyulával Piac-utca 83. 2499

Borsy-főle PEMETEFŰ-CZUKORKA főelárusító helye.

Tek. **Czúrn!** Van szerencsém tisztelet teljesen értesíteni, hogy **Borsy és Farkas előbb Havas József-főle cukorka, déli-gyümölcs és fűszerüzletüket a mai napon (Sas-utcai üzletem továbbra fentartása mellett) átvettem s azt a mai kornak megfelelően átalakítva s friss áruval nagyban eskicsinybeni eladásra berendeztem. Különös gondott fogok fordítani ez üzletnek fő cikkére u. m. **Czúrnka, déli-gyümölcs és kávé különlegességeire**, amelyekből mindenkor friss és nagy választékban fogok raktárt tartani, ugy szintén hogy **fűszer áruim** valamint **számozott és kenyér-lisztjeimre** legjobb minőségben a legolcsóbb árak mellett árusíthassam. Amidőn tehát a fentiekre bátorodom nagybecsű figyelmét felhívni, tiszteletteljesen kérem nagybecsű bizalmával engem is szerencséseltetni, amiért is előre köszönetet mondva s vagyok nagybecsű pártfogását kérve, **teljestisztelettel****

FARKAS HENRIK előbb **Havas József** Telefon 370 1413

Ne vásároljon addig női ruhaszöveteket míg a nálam levőket meg nem nézi, — mostan kaptam **20 láda maradékot** amelyben vannak női ruhaszövetek, delének, kartonok, batiztok és barchettek, amelyek igazán bámulatos olcsó árban lesznek eladva.

VIGYÁZZ: Kékre festett kirakat. Tisztelettel: **LÓWY F.** Piac-utca 24. szám alatt a kistemplommal szemben.